

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/99/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120200978
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5120200978.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom Bratislava, Mlynská dolina, IČO: 47 232 480, proti žalovanému RENT-KNM, s.r.o., so sídlom Kysucké Nové Mesto, Dubská cesta 21/2720, IČO: 45 713 014, právne zastúpenému advokátom JUDr. Marcelom Šmehýlom, so sídlom N., D. T. X/XXX, o zaplatenie 3.126,88 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina, č. k. 46C/5/2020-198 zo dňa 14. apríla 2021 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že žalobu v časti o uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 637,08 eur z a m i e t a .

Žalobca má voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 59,32 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradní druhým) okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 637,08 eur. Považoval za nesporné, že medzi stranami vznikol záväzkový vzťah na základe zákona č. 340/2012 Z.z. Konštatoval, že v zmysle § 3 písm. b/ označeného zákona žalovaný do daného vzťahu vstupuje ako zamestnávateľ, „z čoho vyplýva, že do tohto vzťahu vstupuje ako podnikateľ pri svojej podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka“. Keďže žalobca v záväzkovom vzťahu vystupuje ako právnická osoba poskytujúca službu verejnosti a (okrem iného) disponujúca príspevkom zo štátneho rozpočtu, okresný súd uzavrel, že hmotnoprávny vzťah medzi stranami bolo potrebné definovať ako obchodnoprávny v zmysle § 261 ods. 2 Obch. zák.

2. Nadväzne sa na dotknutý vzťah uplatňujú ustanovenia Obchodného zákonníka aj ohľadne dĺžky premičacej doby. Na základe tohto východiska nie je žalobcom uplatnený nárok premičaný ani za obdobie od mája 2016 do decembra 2016. Keďže o zvyšnej časti nároku (od januára 2017 do júna 2019) bolo rozhodnuté už rozsudkom z 5.8.2020, okresný súd aktuálne rozhodoval len o predmetnom období roku 2016, v ktorom finančný rozsah povinnosti žalovaného zodpovedá sume 637,08 eur. Vzhľadom na plný úspech v spore má žalobca voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že „vo zvyšnej časti o zaplatenie 637,08 eur“ bude žaloba zamietnutá. Namietal nesprávne vyhodnotenie vzťahu strán ako vzťahu obchodnoprávneho. Poukazoval na znenie § 3 písm. b/ zákona č. 340/2012 Z.z., pričom povinnosť žalovaného je založená na jeho postavení zamestnávateľa podľa Zákonníka práce, a nie je na postavení podnikateľa. Okresný súd predovšetkým nezohľadnil, že Obchodným zákonníkom sa spravujú záväzkové vzťahy medzi subjektmi verejného práva (ktorých definičným znakom zodpovedá aj žalobca) a podnikateľmi, avšak iba pri ich podnikateľskej činnosti; čo korešponduje aj s vymedzením podnikania podľa § 2 Obch. zák.

4. Odvolateľ zdôraznil, že vo vzťahu medzi ním a žalobcom na jeho strane absentuje účel podnikania, ktorým je dosiahnutie zisku. Do pozornosti dával rozhodnutie iného odvolacieho súdu v obdobnej veci, v ktorom - zhodne s argumentáciou žalovaného - je konštatované, že ide o zákonnú povinnosť platiť koncesionárske poplatky, ktorá činnosť nemá s podnikaním absolútne žiaden súvis. Nakoľko nie je možné aplikovať ustanovenie Obchodného zákonníka, žalovaným vznesená námietka premlčania je v dotknutom rozsahu - vo zvyšku nároku - dôvodná.

5. Žalobca žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť. Opakovane poukazoval na tie isté rozhodnutia prvoinštančných a odvolacích súdov v podobných prípadoch, ktoré označoval už v predchádzajúcom štádiu konania a pridržal sa svojich doterajších vyjadrení.

6. V následnej reakcii taktiež žalovaný zotrval na svojej argumentácii a označil ďalšie rozhodnutie iného odvolacieho súdu, v ktorom bol prijatý záver korešpondujúci s tvrdeniami žalovaného. Upriamoval pozornosť najmä na hlbšiu analýzu charakteru právneho vzťahu žalobcu a podnikateľov v predmetnom rozhodnutí. Naproti tomu rozhodnutia akcentované žalobcom vychádzali len zo statusového postavenia žalobcu ako podnikateľa, teda opomínali absenciu naplnenia účelu podnikania - dosiahnutia zisku.

7. V rámci odvolacej dupliky žalobca konštatoval, že protistrana neuviedla žiadne nové skutočnosti, preto on (žalobca) zotrváva na doterajšej argumentácii.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozsudku.

9. Určujúcou otázkou odvolacieho prieskumu je ustálenie charakteru vzťahu medzi žalobcom a žalovaným; t.j. či ide o vzťah regulovaný ustanoveniami Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka. Nesporné je, že právnym základom vzťahu strán je ustanovenie § 3 písm. b/ zákona č. 340/2012 Z.z. (citované v bode 12. napadnutého rozsudku). Z jeho znenia je zrejmé, že statusom, od ktorého sa odvíja povinnosť určitého subjektu platiť koncesionárske poplatky, je status zamestnávateľa. Okresný súd dotknuté postavenie - v podstate bez akéhokoľvek vysvetlenia - automaticky spojil so statusom podnikateľa. Krajský súd sa s takýmto prístupom nestotožňuje, keďže zamestnávateľom nemusí byť len podnikateľ; zároveň bezprostredne z dotknutej právnej normy vyplýva, že za zamestnávateľa sa na účely predmetného zákona považuje/posudzuje i služobný úrad (napríklad aj okresný, resp. krajský súd).

10. Súčasne náležite argumentuje odvolateľ, že pre posúdenie vzťahu podnikateľa so subjektom verejného práva pri zabezpečovaní verejných potrieb (ktorú právnú definíciu žalobca bez pochyby napĺňa) ako vzťahu obchodnoprávneho v zmysle § 261 ods. 2 Obch. zák. (citovaný v bode 21. napadnutého rozsudku) je nevyhnutné, aby podnikateľ do daného vzťahu vstupoval, resp. ho vykonával pri svojej podnikateľskej činnosti. Práve z vyššie rozoberaného určujúceho postavenia subjektu, ktorý je povinný priamo zo zákona platiť koncesionárske poplatky, ako zamestnávateľa je východiskovo zrejmé, že nepôjde o podnikateľskú činnosť podnikateľa. Žalobca v tomto smere ani len netvrdí, že by bol žalovaný vo vzťahu s ním na základe konkrétnej podnikateľskej činnosti žalovaného. Plne dôvodným je i poukaz žalovaného na tú skutočnosť, že v rámci jeho postavenia v právnom vzťahu so žalobcom úplne chýba jeden z elementárnych znakov podnikania (žalovaného), a to účel dosahovania zisku.

11. Žalovaný do vzťahu so žalobcom vstupuje bez ohľadu na prejav svojej vôle, len na základe tej skutočnosti, že je zamestnávateľom (a zároveň zamestnáva určitý zákonom vymedzený počet zamestnancov). V dotknutom vzťahu nevyvíja akúkoľvek aktivitu a hoci konanie môže mať aj pasívnu formu, nakoľko žalobca žalovanému neposkytuje nijaké plnenie, je fakticky vylúčené, aby mohol žalovaný v predmetnom vzťahu reálne vyvíjať činnosť za účelom dosiahnutia zisku.

12. Hoci rozhodnutia iných prvoinštančných a odvolacích súdov v obdobných veciach nie sú pre konajúce súdy záväzné (§ 193, eventuálne § 391 ods. 2 a § 455 CSP) a nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2 ods. 2 CSP odvolací súd sa podrobne oboznámil s obsahom rozhodnutí označovaných oboma stranami. Rozhodnutia, na ktoré poukazuje žalobca v otázke vyhodnotenia (v podstate stotožnenia) statusu podnikateľa ako zamestnávateľa sú viac menej konštatívne a neposkytujú žiadnu konkrétnejšiu úvahu, resp. vysvetlenie dotknutého záveru. Naproti tomu (najmä) rozhodnutie označené žalovaným v rámci odvolacej repliky takúto úvahu nielen obsahuje, ale jej základ a logická štruktúra zodpovedá konkrétnostiam (aj) súdnej veci a podstate aplikovanej právnej úpravy.

13. Len pre úplnosť odvolací súd poukazuje na úvahu vyslovenú v predmetnom rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave sp. zn 4Cob/94/2019 z 17.9.2020: „... pre posúdenie aplikácie Obchodného zákonníka, vrátane posúdenia premlčania podľa Obchodného zákonníka, nestačí len splnenie podmienky statusu podnikateľa. To znamená, že nie je postačujúce aby žalovaný mal charakter podnikateľa. Ďalšou podstatnou podmienkou, ktorej splnenie sa súčasne vyžaduje je, že už pri vzniku záväzku musí byť bez pochybností zrejmé, že ide o záväzok vzniknutý v súvislosti s podnikateľskou činnosťou. V uvedenom prípade síce na jednej strane vystupuje podnikateľ, ale nie v rámci jeho podnikateľskej činnosti, jeho povinnosť uhrádzať poplatky stanovená zákonom nemá súvislosť s jeho predmetom podnikania.“

14. Nakoľko vzťah medzi stranami v súdnej veci krajský súd posúdil ako vzťah upravený normami občianskeho práva hmotného, na otázky premlčania dopadajú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Konkrétne vo vzťahu k dĺžke premlčacej doby ustanovenie § 101 Obč. zák., ktoré definuje základnú, resp. všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu. Nadväzne v konkrétnostiach prejednávaného prípadu je námietka premlčania vznesená žalovaným vo vzťahu k obdobiu mesiacov máj až december 2016 (žaloba bola podaná až v januári 2020) dôvodná, z ktorého titulu krajský súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v danej časti (o zaplatenie 637,08 eur) zamietol.

15. V dôsledku zmeny napadnutého rozsudku rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP) o trovách celého (prvoinštancného i odvolacieho) konania. Z celkového pohľadu predmetu sporu bol žalobca úspešný v rozsahu 2.491 eur a neúspešný v rozsahu 637,08 eur; v percentuálnom vyjadrení ide o pomer 79,66% : 20,34%. Čiže čistý úspech žalobcu zodpovedajúci rozdielu miery úspechu a neúspechu strán činí 59,32%, v ktorom rozsahu má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania.

16. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.